

לקוחות וידידים נכבדים,

ברצוננו להביא לידיעתכם עדכון בתחום התעופה.

ת.צ. 18226-04-20 המועצה הישראלית לצרכנות נ' יונייטד איירליינס ואח'

בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו דן בבקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה מטעם המועצה הישראלית לצרכנות (להלן: "המועצה"), כנגד ארבע חברות תעופה, ובכלל זאת חברת Vueling Airlines ("ואולינג") אשר יוצגה על ידי משרדנו, על רקע הטענה כי חברות אלו הפרו את חובתן החוקית לפי חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאי), תשע"ב – 2012 (להלן: "חוק שירותי תעופה") שעה שלא איפשרו ללקוחותיהן שטיסותיהם בוטלו בשל התפרצותו של נגיף הקורונה (COVID 19) קבלת החזר כספי. עוד נטען כי החברות הפרו את חובת היידוע החלה עליהן מכוח חוק שירותי תעופה כאשר לא עדכנו את לקוחותיהן אודות זכותם הני"ל.

עיקר טענותיה של המבקשת כנגד ואולינג התבסס על בדיקה שנערכה באתר האינטרנט של המשיבה בו לא צוינה, כביכול, האפשרות להשבת הכספים ששולמו עבור טיסות שבוטלו מטעמה של ואולינג נוכח המשבר.

מיד לאחר קבלת בקשת האישור, פנתה ואולינג באמצעות משרדנו למועצה וטענה כי בקשת האישור הוגשה טרם זמנה ומבלי שכל הנתונים הרלוונטיים היו מצויים בידי המועצה. כך, שטחה ואולינג את מדיניותה בתקופת הקורונה, כמו גם הבהירה כי בניגוד לנטען היא מציעה ומאפשרת לנוסעיה הישראלים אשר טיסתם (מישראל או אליה) בוטלה על ידה, ואשר אינם מעוניינים בשינוי מועד הטיסה או בקבלת שובר למימוש עתידי - לבחור באפשרות להשבת התמורה ששולמה על ידם בסכומים הנדרשים על פי הוראות חוק שירותי תעופה.

עוד הסבירה ואולינג, כי הובהר לנוסעים כי בצל התפרצות נגיף הקורונה (COVID 19) זמני קבלת החזר עשויים להתארך עד 8 שבועות לכל היותר; פרק זמן אשר אינו חורג ממועד ההשבה הקבועים בחוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאי) (נגיף הקורונה החדש – הוראת שעה – תיקון), התש"ף-2020 (להלן: "התיקון לחוק") אשר עמד אותה שעה לאישורה של הכנסת וכבר נכנס לתוקפו מאז בשינויים כאלה ואחרים, באופן רטרואקטיבי.

לאחר דיון משפטי ועובדתי ממושך, הכירה המועצה בכך שואולינג אכן אפשרה בזמן אמת ללקוחותיה לקבל החזר כספי בגין ביטול טיסות, וכי היא גם יידעה אודות כך את לקוחותיה ואת סוכנויות הנסיעות עמן היא עובדת, ובתוך כך הגישה המועצה בקשה מוסכמת להסתלקות מהבקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד ואולינג. וזאת, ללא צו להוצאות.

בית המשפט המחוזי (כב' השופטת א' שטמר), קיבל את הודעת ההסתלקות ונתן לה תוקף של פסק דין; בעוד ההליך ממשיך להתנהל כנגד שלושת המשיבות הנוספות בהליך.

ת.צ. 19-09-2020 נוי נ' הוטלס.קום

בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו דן בבקשה לסילוק על הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה מטעם הוטלס.קום במסגרת הליך ת"צ (ת"א) 19-09-2020 נוי נ' הוטלס.קום ("בקשת האישור").

בקשת האישור הוגשה על רקע הטענה כי תכנית ההטבות המשווקת באתר הוטלס.קום, המקנה לחברים בה את הזכות לקבל "לילה חינם" לאחר הזמנה מצטברת של עשרה לילות באמצעות האתר, אינה ניתנת למימוש בשירותי תיירות בישראל עבור לקוחותיה הישראלים, ובכך מקפחת את לקוחותיה הישראלים של הוטלס.קום.

במרכזה של הבקשה לסילוק של בקשת האישור על הסף ("בקשת הסילוק") ניצבה הטענה כי לאור תניית ברירת הדין שנכללה בתנאי ההתקשרות החלים על הצדדים ואשר הוסכמו על ידי המשיב, לפיה יחול הדין הטקסני, המשיב נמנע מלהצביע על עילת תביעה מכוח דין זה וכן לא תמך את בקשתו בחוות דעת להוכחת הדין הזר החל, כמתחייב.

בית המשפט המחוזי קבע, כי הגם שמדובר בסעד קיצוני, כאשר מועלה בגדר בקשה לסילוק בקשה לאישור תובענה כייצוגית טיעון משפטי מעיקרו הנוגע לשאלת ברירת הדין ואשר יש בו כדי לשמוט את הקרקע מתחת לבקשת האישור, יש מקום להכריע בשאלה המקדמית בטרם יפנה בית המשפט לדון בבקשת האישור לגופה.

בתגובה לבקשת הסילוק טען המשיב כי הדין החל הוא הדין הישראלי, שכן תניית ברירת הדין הינה תניה מקפחת ודינה בטלות. טענה זו של המשיב נסמכה על פסק הדין שניתן במסגרת הליך ת"צ 16-09-23241 הוטלס.קום נ' **סיליס ("סיליס")**, שם, לטענתו, קבע בית המשפט כי אותה תנייה מושא בקשת הסילוק היא תניה מקפחת ודינה בטלות; כמו כן, טען המשיב כי ההכרעה שניתנה בגדר רע"א 5860/16 פייסבוק נ' **בן חמו ("בן חמו")**, לפיה עצם התניה לברירת דין אינה מקפחת ועל המבקש להעלות טענה זו להוכיח כי הדין החל לפי ברירת הדין מקפחת, אינה רלוונטית לענייננו, שכן בבן חמו לא הוכח כי חלה חזקת הקיפוח לפי חוק החוזים האחידים; עוד טען המשיב כי די בהחלטה בעניין סיליס כפי שתוארה לעיל להוכחת הקיפוח וכי תניית ברירת הדין בטלה באשר היא נועדה לעקוף דין קוגנטי ישראלי, הוא חוק הגנת הצרכן תשמ"א-1981 ("חוק הגנת הצרכן"), וחוק איסור אפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"ו-2006 ("חוק איסור אפליה"), כפי שהטעים כב' השופט מלצר בעניין בן חמו (אמרת אגב שנותרה בדעת יחיד ועל כן לא מהווה הלכה מחייבת).

במסגרת תשובתה לתגובת המשיב טענה המבקשת, בין היתר, כי קביעת בית המשפט בעניין סיליס מתייחסת לתניית שיפוט זר, להבדיל מתניית ברירת דין, והיא ניתנה במסגרת בחינת הפורום הנאות, להבדיל מבחינת הדין החל; וכן כי עניין בן חמו, שנדון מאוחר יותר, קבע הלכה חדשה לפיה תניית ברירת דין אינה מקפחת. כמו כן, בהתאם למבחן שיושם בפסק הדין שניתן בהליך ת"צ 15-01-54491 **בשן נ' איזיג'ט ("איזיג'ט")** לפיו יש להוכיח כי הדין החל לפי ברירת תניית הדין מקפחת, המשיב לא הוכיח כי דין מדינת טקסס הוא דין מקפחת, להבדיל מהשאלה האם הוא זהה בכל סעיפיו לדין בישראל.

בית המשפט המחוזי (כב' השופט דורון חסדאי) **קיבל את בקשת הסילוק** בקבעו כי המשיב לא הרים את הנטל המוטל עליו להוכיח כי תניית ברירת הדין שבמחלוקת הינה מקפחת, זאת היה עליו לעשות באמצעות חוות דעת של מומחה לדין זה. כמו כן, בית המשפט קיבל את ההבחנה שעשתה המבקשת בין עניין סיליס שנגע לתניית שיפוט ואשר לא נקבעה בו כל קביעה מחייבת לעניין הדיל החל והיותו מקפחת, לענייננו שבמרכזו תניית ברירת דין; עוד קבע בית המשפט כי פסק הדין בעניין בן חמו מהווה הלכה בנושא, לפיה היה על המשיב להוכיח באמצעות חוות דעת מומחה לדין הזר כמתחייב כי דין מדינת טקסס פסול, בלתי סביר ומקפח.

בברכה,

פישר בכר חן וול אוריון ושות'

אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה ונשמח לסייע ככל הנדרש.

03-6941348

skazir@fbclawyers.com

עו"ד שירלי קציר

